

**Päätös huomattavan markkinavoiman aseman
ja velvoitteiden poistamisesta kiinteän verkon
tiedonsiirtopalvelujen tukkumarkkinoilla**

LP Vahvavirta Osk

Sisällysluettelo

1	Teleyritys, jota päätös koskee	3
2	Päätös	3
2.1	Huomattavan markkinavoiman aseman poistaminen	3
2.2	Poistettavat velvollisuudet	3
3	Päätöksen perustelut.....	4
3.1	Huomattavan markkinavoiman sääntely	4
3.2	Huomattavan markkinavoiman asema ja sen poistaminen	4
3.2.1	Merkitykselliset markkinat.....	4
3.2.2	Huomattavan markkinavoiman aseman poistaminen	5
3.3	Julkinen kuuleminen.....	5
3.3.1	Kansallinen kuuleminen	5
3.3.2	Kansainvälinen kuuleminen	6
3.4	Muutokset julkisten kuulemisten jälkeen.....	6
4	Sovelletut säännökset	7
5	Päätöksen siirtymä- ja voimassaoloaika	7
6	Muutoksenhaku	7
7	Lisätiedot.....	7

Päätös huomattavasta markkinavoimasta kiinteän verkon tiedonsiirtopalvelujen tukkumarkkinoilla

1 Teleyritys, jota päätös koskee

LP Vahvavirta Osk, aiemmin Laitilan Puhelin Osk (jäljempänä LP Vahvavirta)

2 Päätös

2.1 Huomattavan markkinavoiman aseman poistaminen

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) (jäljempänä viestintäpalvelulaki) 52 §:n 9 momentin mukaan Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään poistettava yritykseltä huomattavan markkinavoiman asema tietyillä markkinoilla, jos markkina-analyysin perusteella havaitaan, ettei yrityksellä enää ole laissa tarkoitettua huomattavaa markkinavoimaa.

Päätöksen liitteenä 1 olevan markkina-analyysin perusteella LP Vahvavirralla ei ole enää huomattavaa markkinavoimaa valokuituverkkojen tilaajayhteysmarkkinoilla ja bitstream-markkinoilla.

Markkina-analyysin perusteella Liikenne- ja viestintävirasto poistaa LP Vahvavirran huomattavan markkinavoiman aseman valokuituverkkojen tilaajayhteysmarkkinoilla ja bitstream-markkinoilla sekä poistaa LP Vahvavirran voimassa olevat huomattavan markkinavoiman yritykselle asetetut velvoitteet kysymyksessä olevalla markkinalla Laitilassa.

2.2 Poistettavat velvollisuudet

Päätöksen liitteenä olevassa markkina-analyysissä tarkemmin kuvatuin perustein, Liikenne- ja viestintävirasto poistaa LP Vahvavirralla aikaisemmalla päätöksellä¹ asetetut velvollisuudet:

1. Kupari- ja valokuituverkkojen tilaajayhteyden ja tilaajayhteyden osan vuokrausvelvollisuus sekä virtuaalisen tilaajayhteyden vuokrausvelvollisuus (ml. verkon vuokraamisen hyödyntämiseen liittyvät avoimuutta, syrjimättömyyttä ja hinnoittelua koskevat velvollisuudet)
2. Kupari- ja valokuituverkkojen kapasiteetin (bitstream) vuokrausvelvollisuus (ml. bitstreamin vuokraamisen hyödyntämiseen liittyvät avoimuutta, syrjimättömyyttä ja hinnoittelua koskevat velvollisuudet)
3. Kupariverkon fyysisen tilaajayhteyden, virtuaalisen tilaajayhteyden, sekä yläkaistan vuokrausvelvollisuus (ml. kupariverkon tilaajayhteyden ja yläkaistan vuokraamisen hyödyntämiseen liittyvät avoimuutta, syrjimättömyyttä ja hinnoittelua koskevat velvollisuudet)

¹ Viestintäviraston päätös 15.3.2018, dnro 12/961/2017. Selvyyden vuoksi todetaan, että korkealaatuisten kiinteiden yhteyksien tukkumarkkina on ollut kokonaisuudessaan sääntelemättömyydessä tilanteessa 1.7.2021 lähtien korkeimman hallinto-oikeuden 20.12.2019 antaman päätöksen (KHO:n diaari 4796/3/17) johdosta.

3 Päätöksen perustelut

3.1 Huomattavan markkinavoiman sääntely

Teleyritysten huomattavan markkinavoiman sääntely pohjautuu Euroopan unionin oikeuteen. Teledirektiivillä² on perustettu yhdenmukaistettu järjestelmä muun ohella sähköisten viestintäpalvelujen, sähköisten viestintäverkkojen, niiden liitännäistointimintojen ja -palvelujen sääntelylle sekä säädetty kansallisten sääntelyviranomaisten tehtävistä. Lisäksi teledirektiivillä on yhdenmukaistettu tapa, jolla jäsenvaltiot sääntelevät sähköisten viestintäverkkojen ja niihin liittyvien toimintojen käyttöoikeuksia ja yhteenliittämistä. Euroopan unionin huomattavaa markkinavoimaa koskevat säännökset on pantu Suomessa täytäntöön ensin viestintämarkkinalailla (393/2003) ja 1.1.2015 viestintämarkkinalain kumonneella viestintäpalvelulailla sekä viestintäpalvelulakiin 1.1.2021 voimaan tulleilla muutoksilla.

Euroopan komissio on lisäksi antanut suosituksia sähköisen viestinnän direktiivien yhdenmukaisesta soveltamisesta. Liikenne- ja viestintäviraston on viestintäpalvelulain 51 §:n ja 52 §:n perusteella säännöllisin väliajoin määriteltävä merkitykselliset viestintämarkkinat, joista se tekee markkina-analyysin. Merkityksellisiä viestintämarkkinoita määritellessään Liikenne- ja viestintäviraston on viestintäpalvelulain 51 §:n ja 52 §:n 9 momentin mukaisesti otettava asianmukaisesti huomioon komission huomattavan markkinavoiman arviointia koskevat suuntaviivat³ ja komission suositus merkityksellisistä tuote- ja palvelumarkkinoista⁴. Viimeisin komission markkina-suositus on julkaistu 18.12.2020.

3.2 Huomattavan markkinavoiman asema ja sen poistaminen

3.2.1 Merkitykselliset markkinat

Tämän päätöksen liitteenä olevassa markkina-analyysissä on arvioitu komission markkinasuosituksen mukaiset merkitykselliset markkinat: 1) tukkutasen paikallisyhteys kiinteään sijaintipaikkaan ja 2) tukkutasen kiinteä kapasiteetti. Lisäksi virasto on markkina-analyysissä arvioinut vuoden 2014 markkinasuosituksen mukaisen markkinan 3b) tukkutasen keskusyhteys kiinteään sijaintipaikkaan massamarkkinatuotteille.⁵ Markkina-analyysissä käytetään kyseisistä tukkumarkkinoista nimityksiä tilaajayhteysmarkkinat (markkina 1), bitstream-markkinat (markkina 3b/2014) sekä paikallistason korkealaatuisten kiinteiden yhteyksien markkinat (markkina 2).

Vastaavien tukkumarkkinoiden huomattavan markkinavoiman päätökset annettiin edellisen kerran vuosina 2017 ja 2018. Tuolloin kupari- ja valokuituverkkojen

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1972 eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä (uudelleenlaadittu).

³ Euroopan komission suuntaviivat markkina-analyysia ja huomattavan markkinavoiman arvioimista varten sähköisiä viestinnän verkkoja ja -palveluja koskevassa EU:n sääntelyjärjestelmässä 2018/C 159/01, 7.5.2018. Ks. lisäksi Commission staff working document, Accompanying the document, Communication from the Commission, Guidelines on market analysis and the assessment of significant market power under the EU regulatory framework for electronic communications networks and services, SWD/2018/124, 27.4.2018.

⁴ Euroopan komission suositus eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännöstöstä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1972 mukaisesti ennakkosääntelyn alaisiksi tulevista merkityksellisistä tuote- ja palvelumarkkinoista sähköisen viestinnän alalla (EU) 2020/2245, 18.12.2020.

⁵ Komission suositus sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/21/EY mukaisesti ennakkosääntelyn alaisiksi tulevista merkityksellisistä tuote- ja palvelumarkkinoista sähköisen viestinnän alalla (2014/710/EU).

tilaajayhteys- ja bitstream-tuotteita sekä paikallistason kiinteitä yhteyksiä koskevia HMV-päätöksiä annettiin yhteensä 21:lle teleyritykselle.

3.2.2 Huomattavan markkinavoiman aseman poistaminen

Viestintäpalvelulain 52 §:n mukaan Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään määrättävä yritys huomattavan markkinavoiman yritykseksi, jos sillä markkina-analyysin perusteella havaitaan olevan tietyillä markkinoilla yksin tai yhdessä muiden kanssa sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voi toimia huomattavassa määrin riippumattomana kilpailijoista, kuluttajista tai muista käyttäjistä.

Liikenne- ja viestintäviraston on muutettava huomattavaa markkinavoimaa koskevaa päätöstä, jos markkina-analyysin perusteella markkinoiden kilpailutilanteessa havaitaan tapahtuneen merkityksellisiä muutoksia. Liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään poistettava yritykseltä huomattavan markkinavoiman asema tietyillä markkinoilla, jos markkina-analyysin perusteella havaitaan, ettei yrityksellä enää ole huomattavaa markkinavoimaa tai jos muuttuneet olosuhteet markkinoilla eivät enää täytä viestintäpalvelulaissa säädettyjä edellytyksiä. Huomattavan markkinavoiman yrityksen tulee ilmoittaa velvollisuuksien poistamisesta niille osapuolille, joita velvollisuuksien poistaminen koskee. Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa määräajan ilmoituksen tekemiselle sekä vahvistaa ilmoitukseen liittyviä erityisedellytyksiä ja irtisanomisaikoja.

Tämän päätöksen liitteenä olevan markkina-analyysin ja siinä esitetyn huomattavan markkinavoiman arvioinnin perusteella Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että LP Vahvavirralla ei ole enää viestintäpalvelulain 52 §:n mukaista huomattavan markkinavoiman asemaa valokuituverkkojen tilaajayhteysmarkkinoilla ja bitstream-markkinoilla.

3.3 Julkinen kuuleminen

3.3.1 Kansallinen kuuleminen

Liikenne- ja viestintäviraston on viestintäpalvelulain 310 §:n mukaan varattava teleyrityksiä ja käyttäjiä edustaville tahoille tilaisuus esittää lausuntonsa ennen päätöksen antamista lain 7–11 lukujen mukaisista päätöksistä, jos niillä on huomattava vaikutus viestintämarkkinoihin.

Kansallinen kuuleminen koskien huomattavan markkinavoiman markkina-analyysiä

Virasto lähetti huomattavan markkinavoiman analyysiluonnoksen kansalliselle kuulemiselle 22.3.2024. Lausuntojen toimittamiselle asetettu määräaika päättyi 10.5.2024. Virastolle toimitettiin määräaikaan mennessä yhteensä 17 lausuntoa päätösluonnoksesta.

Teleoperaattorien ja sidosryhmien ensimmäisen kuulemisen yhteydessä antama lausuntopalaute on tiivistetty päätöksen liitteenä 1 olevan markkina-analyysin luvussa 2.1.

Kansallinen kuuleminen koskien huomattavan markkinavoiman päätösluonnoksia

Virasto lähetti huomattavan markkinavoiman päätöksiä koskevat luonnokset kansalliselle kuulemiselle 2.10.2024. Lausuntojen toimittamiselle asetettu määräaika päättyi 1.11.2024. Virastolle toimitettiin määräaikaan mennessä yhteensä 15 lausuntoa päätösluonnoksesta.

Teleoperaattorien ja sidosryhmien toisen kuulemisen yhteydessä antama lausuntopalaute on tiivistetty päätöksen liitteenä olevan markkina-analyysin luvussa 2.2.

Kansallinen kuuleminen koskien Telian, Alajärven Puhelinosuuskunnan ja BLC Telecomin päivitettyjä huomattavan markkinavoiman päätösluonnoksia ja markkina-analyysiluonnosta

Virasto lähetti Telian, Alajärven Puhelinosuuskunnan ja BLC Telecomin päivitettyt huomattavan markkinavoiman päätösluonnokset ja markkina-analyysiluonnoksen kansalliselle kuulemiselle 5.2.2025. Lausuntojen toimittamiselle asetettu määräaika päättyi 7.3.2025. Virastolle toimitettiin määräaikaan mennessä yhteensä 4 lausuntoa päätösluonnoksista.

Teleoperaattorien ja sidosryhmien kolmannen kuulemisen yhteydessä antama lausuntopalaute on tiivistetty päätöksen liitteenä olevan markkina-analyysin luvussa 2.3.

3.3.2 Kansainvälinen kuuleminen

Liikenne- ja viestintäviraston on viestintäpalvelulain 83 §:n mukaan varattava Euroopan komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle BERECille tilaisuus antaa lausuntonsa kuukauden määräajassa ennen ETA-valtioiden väliseen kauppaan vaikuttavaa päätöstä, jolla Liikenne- ja viestintävirasto asettaa, muuttaa tai poistaa huomattavan markkinavoiman perusteella tai muulla perusteella 7 a tai 8-10 luvussa tarkoitetut velvollisuudet lukuun ottamatta 55 f tai 76 §:ään perustuvaa päätöstä.

Virasto lähetti markkina-analyysiä ja huomattavan markkinavoiman päätöksiä koskevat luonnokset kansainväliselle kuulemiselle 15.11.2024. Komissio antoi 13.12.2024 hyväksyvän päätöksen päätösluonnoskokonaisuudesta.

Komission kansainvälisen kuulemisen yhteydessä antama lausuntopalaute on tiivistetty päätöksen liitteenä olevan markkina-analyysin luvussa 2.4.

Virasto lähetti Telian, Alajärven Puhelinosuuskunnan ja BLC Telecomin päivitettyt huomattavan markkinavoiman päätösluonnokset ja markkina-analyysiluonnoksen toiselle kansainväliselle kuulemiselle 21.3.2025. Komissio antoi 22.4.2025 hyväksyvän päätöksen koskien päivitettyjä päätösluonnoksia.

Komission toisen kansainvälisen kuulemisen yhteydessä antama lausuntopalaute on tiivistetty päätöksen liitteenä olevan markkina-analyysin luvussa 2.5.

3.4 Muutokset julkisten kuulemisten jälkeen

Virasto teki ensimmäisen kansallisen kuulemisen jälkeen täsmennyksiä markkina-analyysiin ja laati huomattavan markkinavoiman päätökset perusteluineen. Toisen kansallisen kuulemisen jälkeen virasto teki täsmennyksiä päätösluonnoksiin erityisesti velvollisuuksien voimaan astumista ja siirtymäaikaa koskien.

Liikenne- ja viestintävirasto on kansainvälisen kuulemisen jälkeen päivittänyt markkina-analyysiä siten, että siinä on käytetty tuoreimpia vuoden 2024 valokuitu- ja kaapelimodeemiverkkojen kotitaloussaatavuustietoja. Edellisessä kansallisella ja kansainvälisellä kuulemisella olleessa markkina-analyysiluonnoksessa oli käytetty vuoden 2023 kotitaloussaatavuustietoja. Muutoksella huomioidaan komission päätöksen kehoitus tarkistaa päätelmien paikkansapitävyys tuoreimpien siihen mennessä saatavilla olevien markkinatietojen perusteella.

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto on päivittänyt arviointiaan koskien Telian ja CapMan Infra Oy:n yhteisyritys Valokuitunen Oy:n huomioimista osana Telian HMV-aseman arviointia. Päivittämisen jälkeen Valokuitunen Oy:n verkkojen kotitaloussaatavuus on huomioitu Telian saatavuuteen kokonaisuudessaan (100 prosenttia) aiemman 50 prosentin sijaan. Virasto myös täsmensi Telian päätösluonnosta koskien

velvollisuuksien ulottumista Valokuitusen omistamiin verkkoihin. Muutoksella huomioidaan komission päätöksen huomautukset koskien yhteisyritysten käsittelyä.

Kolmannen kansallisen kuulemisen jälkeen virasto teki markkina-analyysiin täsmennyksen koskien valokuituverkkojen omistajanvaihdosten huomioimista HMV-aseman arvioinnissa. Lisäksi virasto täsmensi päätösluonnoksia koskien velvollisuuksien voimaantumista ja velvollisuuksien poistumisen siirtymäaikaa.

Toisen kansainvälisen kuulemisen jälkeen virasto huomioi päätöksissä konsernin sisäisen järjestelyn, jossa Mariehamns Telefon Ab:n ja Ålands Telefonandelslagin liiketoiminnot siirtyivät Ålands Telekommunikation Ab:lle 1.1.2025 alkaen. Aiemmin päätösluonnokset oli annettu erikseen Ålands Telefonandelslagille ja Mariehamns Telefonille. Liiketoimintajärjestelyn seurauksena virasto kohdistaa ja antaa HMV-päätöksen Ålands Telekommunikation Ab:lle.

4 Sovelletut säännökset

Viestintäpalvelulaki (917/2014) 51 §, 52 §, 53 §, 82 §, 83 §, 310 §, 345 §

5 Päätöksen siirtymä- ja voimassaoloaika

Päätös tulee voimaan päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on voimassa toistaiseksi, jollei Liikenne- ja viestintävirasto muuta päätöstä viestintäpalvelulain 53 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitetuissa seikoissa tai markkinoiden kilpailutilanteessa tapahtuneiden merkityksellisten muutosten vuoksi.

LP Vahvavirrälle 15.3.2018 annetussa päätöksessä⁶ asetetut ja tämän päätöksen luvussa 2.2 yksilöidyt poistuvat velvollisuudet ovat voimassa kuusi (6) kuukautta tämän päätöksen voimaantulosta. Kuuden kuukauden siirtymäaika koskee ainoastaan päätöksen tiedoksisaannin aikana jo olemassa olevia tukkutason tilaajayhteys- ja bitstreamsopimuksia.

6 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Lain 7 §:n mukaan päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusosoitus on päätöksen liitteenä. Päätöstä on noudettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

7 Lisätiedot

Lisätietoja tästä päätöksestä ja asiaa Liikenne- ja viestintävirastossa hoitaa johtava asiantuntija Martin Andersson, puhelin 0295 390 518, sähköposti martin.andersson(at)traficom.fi ja lakimies Lauri Putkonen, puhelin 029 534 7389, sähköposti lauri.putkonen(at)traficom.fi.

Lasse Laine

Johtaja

⁶ Viestintäviraston päätös 15.3.2018, dnro 12/961/2017.

Lauri Putkonen

Lakimies

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 9.5.2025

Liitteet:

Liite 1: Markkina-analyysi

Liite 2: Valitusosoitus